

Perashat Beshalaj 5783

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Velas: 6:12 pm
Fin Shabat 1: 7:05 pm - R”T: 7:38 pm
Fin Shabat 2: 7:16 pm - R”T: 7:44 pm

Maasé Bet Din

Rab Reuben Almog
חבר בה"ד אמת ומשפט

¿El corredor debe proteger a su cliente?

Caso: Isaac el corredor ya había mostrado este departamento a una gran cantidad de interesados, durante ya casi un año, pero no lograba concretar la venta. De hecho Isaac también contaba con una cartera de clientes interesados en comprar, y también por eso le pagaban sus servicios.

Bueno... todo esto hasta el día de ayer.

Ayer a la hora del almuerzo, Isaac recibe una llamada inesperada de uno de tantos clientes interesado en comprar, pero ahora decidido en concretar la venta.

Hoy, mientras Isaac atendía su trabajo recibe una notificación en su celular del dueño de dicho departamento, “querido Isaac, después de tanto tiempo creo que debo bajar el precio de mi departamento, ahora en vez de ofrecerlo a 12 millones, vénde lo en 10 millones”.

Isaac quedó perplejo, ¡justo hoy!

Pregunta: Isaac llamó a preguntar, “¿el vendedor esta dispuesto a venderlo en 10, y yo encontré un cliente en 12, a quién le corresponde la diferencia? ¿Debo avisarle al comprador que el vendedor bajó el precio antes de haber concertado la venta? ¿Debo avisarle al vendedor que tengo un cliente en el precio anterior?”

Respuesta: La Guemará nos enseña que quien encarga a su compañero que le contrate un empleado pagando 400 pesos, y el enviado ofreció el trabajo por 300 pesos, y después el empleado se entera que fue “engañado” por el enviado, aunque el empleado deberá cumplir con su labor, al precio de 300 pesos, pero tendrá una queja justificada hacia el enviado por haberlo “engañado”.

Preguntan los comentaristas ¿Por qué se justifica que el empleado tenga una queja hacia el enviado, si el enviado al venir por parte del patrón, le corresponde ver por él, y buscar las mejores opciones para él? El Meirí explica que la Guemará habló en un contexto específico en el que el precio en el mercado era de 400 pesos, por eso se justifica la queja hacia el enviado quien de cierta manera abuso del empleado. Por otro lado el Ritb”á explica que al ser que el patrón lo envió para contratar a 400 pesos, no es labor del enviado negociar con los empleados a un precio menor, probándolos de un beneficio que “les corresponde”.

Por lo general, siendo que el Corredor es contratado por el vendedor, y es considerado empleado de él, y le corresponde ver por el bien del vendedor, deberá avisar al vendedor de esta oportunidad de venderlo a 12 millones, y a él le correspondería cobrar según el precio anterior.

Pero en nuestro caso, que Isaac ha sido contactado por ambas partes, el vendedor y el comprador, y ambos le iban a pagar su labor, a Isaac le corresponde ver por del bien de ambas partes, y deberá hacerlos saber de lo sucedido, para que ellos busquen una solución.

Halaja Lemaasé

Pregunta: ¿Qué se conmemora en Tu Bishbat? ¿cuáles son sus costumbres?

(שם צ"ד) comentaron que se acostumbró a comer frutas en Tu Bishbat tanto los Ashkenazim como los Sefaradim.

Respuesta: Tu Bishbat según Jajamim es el Rosh Hashaná de los árboles como lo menciona la Mishná en Masejet Rosh Hashaná (פ"א מ"א).

Hay quien acostumbró a comer principalmente frutas de los 7 Minim que fue privilegiada Eretz Israel (בשם הגר"ח פלאג"י).

Varias Mitzvot correspondientes a los arboles y sus frutos dependen de esta fecha, como lo es Orlá, Bicurim, Neta Rebay, Terumá, Maaser entre otras (ע' מפרשים שם, וש"י"ע יו"ד רצ"ד ועוד).

El orden de las Berajot es מ"ג א"ש, esta palabra alude en cada una de sus letras una Berajá según su orden, מ = Mezonot, ג = Hagefen, ע = Haetz, א = Haadamá y por último ש = Sheakol.

Por lo tanto el Shuljan Aruj mencionó que se acostumbró a no decir Tajanún el día de Tu Bishbat comenzando desde Minjá de la víspera de Tu Bishbat (או"ח סי' קל"א ע"ג ו').

También es importante saber el orden de los 7 Minim, según el orden que fueron mencionados en el pasuk, trigo, cebada, aceituna, dátil, uva, higo, granada.

El Mishná Berurá (שם סי' ל"א) y el Kaf Hajaim

Maasé Sheaya

¿Quién va adelante?

Dos grandes Rabanim de los Estados Unidos, Rab Moshe Feinstein Z"l y Rab Yaakov Kaminetzky Z"l, estaban juntos en el mismo evento, se iban a regresar a casa juntos, habían quedado con un joven que los llevaría a ambos en su automóvil, primero a Rab Moshe y luego Rab Yaakov. El problema era que su coche era un deportivo de dos puertas lo cual era imposible entrar a los asientos traseros excepto por la puerta delantera, y en todo caso también es imposible salir a menos que la persona que va sentada delante se levante y abata el asiento para permitir la salida de la persona sentada en la parte de atrás.

Estos dos grandes hombres hablaron entre ellos para quedar quien se sentaría al frente y quien en el asiento de detrás. Rab Moshe llegaría primero a su casa, aparentemente no tenía sentido que él vaya atrás, sería mejor que se siente en el asiento delantero. Por los menos es lo que cualquier persona común pensaría. Pero ellos decidieron que el Rab Moshe se sentaría atrás y el Rab Yaakov al frente.

Y ¿por qué si la simple lógica es todo lo contrario?, ¿por qué decidieron tal cosa?

Los Rabanim explicaron, el conductor no es nuestro chofer para que esté solo en el frente con el asiento vacío a su lado, eso puede ser lo común entre los presidentes y políticos que tienen un chofer particular, pero esto sería un insulto para un Yehudí que ofreció su tiempo para llevar a dos estudiosos de la Torá a su hogar. Por lo tanto, la sensibilidad de Rab Moshé y Rab Yaakov hacia otras personas los guió para organizarse de tal manera que siempre haya alguien al lado del conductor, si Rab Moshe se sentaba en el asiento delantero, entonces cuando llegue a su casa y se baje del auto, Rab Yaakov se quedaría atrás en el camino a su casa y el conductor solo en el frente, siendo eso una situación inapropiada en absoluto.

No es así como se comportan los Rabanim, por eso decidieron que Rab Yaakov se sentara al frente, cuando llegaron a la casa de Rab Moshe, Rab Yaakov se bajó del auto para permitir que Rab Moshe se bajara, luego Rab Yaakov volvió al asiento delantero y así mantuvo la actitud correcta hacia el conductor, comprendiendo la profundidad de sus sentimientos adecuada y apropiadamente para los grandes Rabanim como ellos. Cuánto debemos aprender de esto.

בענין שמיעת כל חזרת הש"ץ

(א) איתא בשו"ע (סימן קכ"ד ס"א) לאחר שסיימו הצבור תפלתו, יחזור ש"צ התפלה, שאם יש מי שאינו יודע להתפלל יכוין למה שהוא אומר וכו'.

(ב) והטור שם הביא טעם נוסף לחזרת הש"ץ, כדי שיענו קדושה אחריו, והרא"ש (מגילה פרק ג' אות ז') הוסיף, כדי שיענו הקהל 'מודים', ובערוך השולחן כתב, גם כדי שהכהנים יעלו לדוכן.

(ג) וכתב הכה"ח שם (אות ב') שם. שאם יש מי שאינו יודע וכו'. זהו לפי הפשט וידוע שכל דברי רז"ל אף על פי שיש בהם סודות נפלאים אין מגלין אותם, ומלבישים אותם בדברי הפשט אבל בימי רבינו האר"י ז"ל ניתנה רשות לגלות וגילה הסוד של החזרה שמעלתה יותר גדולה מן הלחש, ושניהם חובה, כמבואר בשער הכוונות (דרוש א' דחזרת העמידה) ובפרי עץ חיים (שער חזרת העמידה פרק א' ופרק ב' יעו"ש). ולכן האר"י ז"ל בחזרת הש"ץ היה עוצם עיניו, ושומע, ומתכוין לדברי הש"ץ, (כמ"ש בשער הכוונות דף ד' ע"א), ובפרי עץ חיים (שער הקרבנות פרק ב'), וכן כתב במשנת חסידים (בדרוש שארית האצילות אות א'). ולכן אין לבטל החזרה בשום פעם שחרית מוסף ומנחה אלא דוקא במקום דאיכא אונס, וכן כתב בן איש חי שם אות ב' יעו"ש.

(ד) ובבן איש חי (ש"ר פ' תרומה ס"ב) כתב שאף שהטעם הפשוט של חזרת הש"ץ הוא להוציא מי שאינו בקי, מ"מ אין זה עיקר הטעם, שבזמן הזה כמעט בטל טעם זה, שהכל מתפללין בסידורים, והמתפלל בע"פ בקי הוא, ואם יש עם הארץ לגמרי הנה זה עומד כאבן ולא תועיל לו החזרה שאינו נותן לב עליה מאחר שאין מבין כלום. אך באמת טעם העקרי של החזרה הוא, שמבואר בדברי רבינו האר"י ז"ל ע"פ הסוד המפורש בספר הכוונות, דבחזרת התפלה חוזרים ונעשים כל התיקונים שנעשו בתפלת לחש, אלא דהחזרה היא מגעת במקום עליון וגבוה יותר ממקום שמגעת שם תפלה דלחש. וזה הטעם דתפלת לחש צריך לדקדק מאד לאומרה בלחש, והקפידו בזוהר מאד על המרים קולו בתפלתו, מפני הפחד מן הקליפות שלא יתאחזו בה. אבל חזרה, להיותה במקום עליון וגבוה, אין אחיזה לקליפות שם, לכך אומרים אותה בקול רם באין פחד. ולפ"ז משני דברים תוכל להבין מעלת החזרה, הא' דאומרים אותה בקול רם, והב' דלא ניתן רשות ליחיד לחזור התפלה כי אם דוקא לציבור שהם עשרה. לכך אין לבטל חזרה כלל אלא

רק בשעת הדחק שלא נשאר זמן וכדו', עכ"ד.

ובשם הגר"א מובא (מעשה רב השלם, אות מ"ג בשם ספר אור חדש בכ"י) שסוד חזרת הש"ץ הוא ע"פ הגמ', שאם רואה אדם שלא ענה בתפלתו יחזור ויתפלל.
(ה) עוד איתא בשו"ע שם (ס"ד) כשש"צ חוזר התפלה, הקהל יש להם לשתוק ולכוין לברכות שמברך החזן ולענות אמן. ואם אין ט' מכוונים לברכותיו, קרוב להיות ברכותיו לבטלה.

ולכן הש"ץ צריך להתפלל בקול רם כדי שכל מתפללי בית הכנסת ישמעו אותו ויענו "אמן" וכו', ובדיעבד כל ששמעו אותו עשרה אנשים יצא יד"ח, אלא שהש"ץ חיסר מצוה שביטל מחלק המתפללים מלענות "אמן".

(ו) והש"ץ צריך להקפיד לומר את כל מלה ומלה שבחזרת הש"ץ בקול רם, (ולא רק את סיום הברכות כדי שהקהל יענו אמן).

וכבר התריע המ"ב (סימן קכ"ד ס"ק מ"א) על אותם שלוחי ציבור שאומרים חצי הראשון של "מודים" בלחש. שהרי כשמגיע הש"ץ ל"מודים" כל הקהל משתחווים עמו, והקהל אומרים מודים דרבנן, ומכוין שהקהל עסוקים באמירת מודים דרבנן, שלוחי הציבור חושבים שיכולים לומר "מודים" בלחש. אכן ז"ל המ"ב: ... נוהגין איזה חזנים לומר המודים בתחלתו בלחש... ולא ידעתי מאיזה מקום יצא להם המנהג הזה, דאף דנוהגין הציבור לאמר אז מודים דרבנן, מ"מ תפלתו ניתקן להוציא מי שאינו בקי וצריך לאמר עכ"פ קצת בקול שיוכלו לשמוע עשרה בנ"א העומדים סביבו, עכ"ל לעניינו.

(ז) ואם הש"ץ קצת עייף, ורוצה לנוח (ומשום כך אומר ברכת מודים בלחש) העצה היא שיאמר את שלשת המילים הראשונות "מודים אנחנו לך" בקול רם ובהשתחויה, כדי שהציבור ישתחוו עמו, ואז ישתוק עד שהציבור סיימו לומר מודים דרבנן, ואז ימשיך משם והלאה בקול.

(ח) וכע"ז המ"ב (סימן רס"ח ס"ק כ"ב) לגבי אמירת ברכת "מגן אבות" בליל שבת שהוא מעין חזרת הש"ץ בקיצור, וז"ל: מה שנוהגין באיזה מקומות שהש"ץ אומר בקול רם רק עד "קונה שמים וארץ" ואח"כ אומר הש"ץ בלחש ביחד עם הציבור, לא יפה הן עושין. אלא ישתוק הש"ץ,

ואחר שסיימו הקהל יתחיל הוא מגן אבות בקול רם.

גם כשמקריא הש"ץ את ברכת כהנים לכהנים שעולים לדוכן, צריך לכתחילה לומר את כל מלה ומלה בקול רם, באופן שכל הקהל ישמעו, כי זהו גם כן חלק של חזרת הש"ץ (דאל"כ הרי זו הפסק באמצע אמירתו את השמו"ע), ולא כאותם שלוחי ציבור שאומרים בשקט רק בכדי שהכהנים ישמעו.

(י) וכן נוהגים בימים נוראים שהקהל שרים "מכלכל חיים" שהש"ץ שותק, ולאחר שסיימו הקהל, הש"ץ חוזר ואומר בקול, וכן בעוד כמה מקומות נוהגים כן, כגון "שמחה לארצך וששון לעירך" שהוא שותק עד שסיימו הקהל, כדי שכל הקהל ישמעו את עיקר חזרת הש"ץ.

(יא) אמנם לאחרונה שלוחי הציבור התחילו לשיר בשבתות וימים טובים קטעים נוספים (כגון "ממקומך" בקדושת שחרית, ו"על חיינו" וכו' במודים), והקהל שר עמם, ומצוי שהקהל שרים בקול גדול, ולא שומעים את הש"ץ כלל, ואין זה נכון. אכן אם הקהל שרים בשקט והש"ץ בקול רם באופן שניתן לשמוע אותו, הרי זה טוב. אבל מצוי שהקהל שרים בקול חזק ולא שומעים אותו כלל. והיה עדיף שהש"ץ לא ישיר את קטעי התפילה האלו רק את הפיוטים שמוסיפים בחגים שאין כ"כ חיוב לקהל לשמוע מהחזן את הפיוטים.

ואשרי החזן שמדקדק בתפלתו, שעל ידו מתעלים כל הציבור.

י"א חסד
כאהבת ח'נס,
ח'נס חסד
ח'נס חסד
ח'נס
(הרא"י קוק)